

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Tutkimus- ja innovaationeuvosto
Forsknings- och innovationsrådet

Esitys kaksivaiheiseksi prosessiksi: Olemassa olevien painopisteiden tunnistaminen ja tilannekuva 2024–2025 sekä strategiset valinnat 2025 alkaen

Luonnos 26.9.2024

"On tärkeää tunnistaa kansalliset osaamisvahvuudet sekä yhteiskunnan ja yritysten valmiudet, vahvuudet, tarpeet ja osaaminen globaalien murrosten hyödyntämisessä. Tämän pohjalta voidaan muodostaa yhteiset kansalliset strategiset valinnat, jotka määrittävät kansallisia kehitystoimia sekä suuntaavat ja kokoavat voimavaroja."

Parlamentaarinen TKI-työryhmä 2022

Valtion T&K-rahoituksen monivuotisen suunnitelman lausuntokierros strategisista valinnoista 4/2024 (98 lausujaa)

- Suurin osa kannattaa strategisten valintojen tekemistä. Valtiojohtoiseen valintojen tekemiseen suhtauduttiin osin kriittisesti.
- Globaalit ja kansalliset yhteiskunnalliset haasteet, laaja tilannekuva sekä Suomen vahvuudet on huomioitava. Missio- ja haastelähtöisyys mainitaan yhtenä kehityksenä. Prosessi, kriteerit ja valintojen merkitys jää epäselväksi.
- TIN:n keskeistä roolia prosessissa pidetään hyvänä. Strategisten valintojen tunnistaminen tärkeää tehdä osallistavassa ja avoimessa prosessissa.
- Kohdennettavasta rahoituksesta on tärkeää keskustella. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan tarpeita löytyy myös valittavien strategisten painopisteiden ulkopuolella. Jätettävä tilaa uusille avauksille valintojen ulkopuolella.
- Laaja-alainen yhteistyö ja eri toimijoiden sitoutuminen strategiaan tavoitteisiin nähdään olennaisina ml. kaupungit, alueet ja hyvinvointialueet.
- T&K-järjestelmän kehittämisen 10 periaatteen huomioiminen ja erityisesti teknologia- ja toimialaneutraalius strategisissa valinnoissa tuodaan esille. Teknologioiden rinnalla on tärkeää huomioida aineettomat, sosiaaliset ja palveluinnovaatiot.
- Lausunnoissa esitetään paljon ehdotuksia strategisiksi painopisteiksi ja kriteereiksi.

Painopisteiden ja valintojen erilaisia luonteita voivat olla

- Tieteen- ja tutkimusaloihin tai teknologioihin perustuvat
- Kasvualoihin perustuvat
- Ilmiölähtöiset
- Olemassa olevien vahvuuksien vs. uusien avauksien tukeminen
- Globaalit ja yhteiskunnalliset haasteet ja mahdollisuudet
- Kansalliset TKI-järjestelmän kehittämiskohteet
- Poliittikkakokonaisuudet, systeemiset toimintatavat

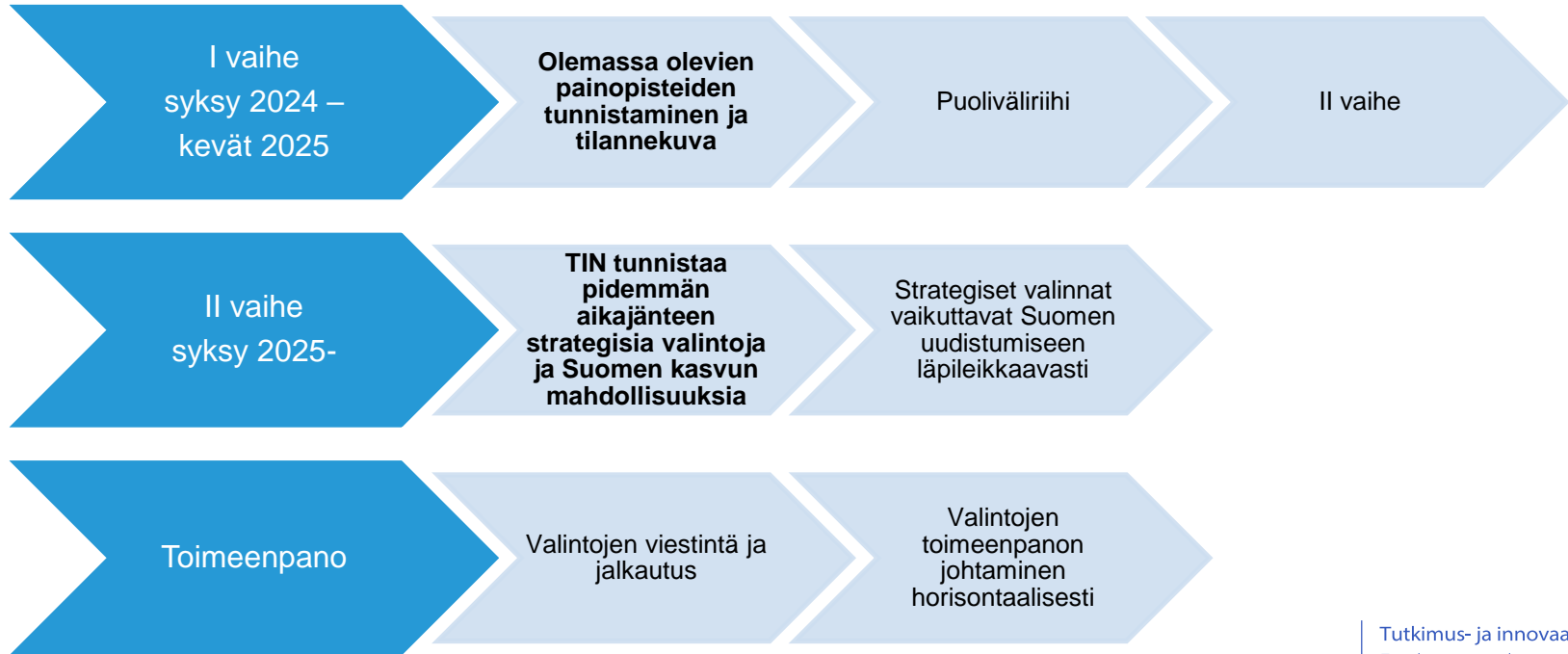
Esitys kaksivaiheiseksi prosessiksi

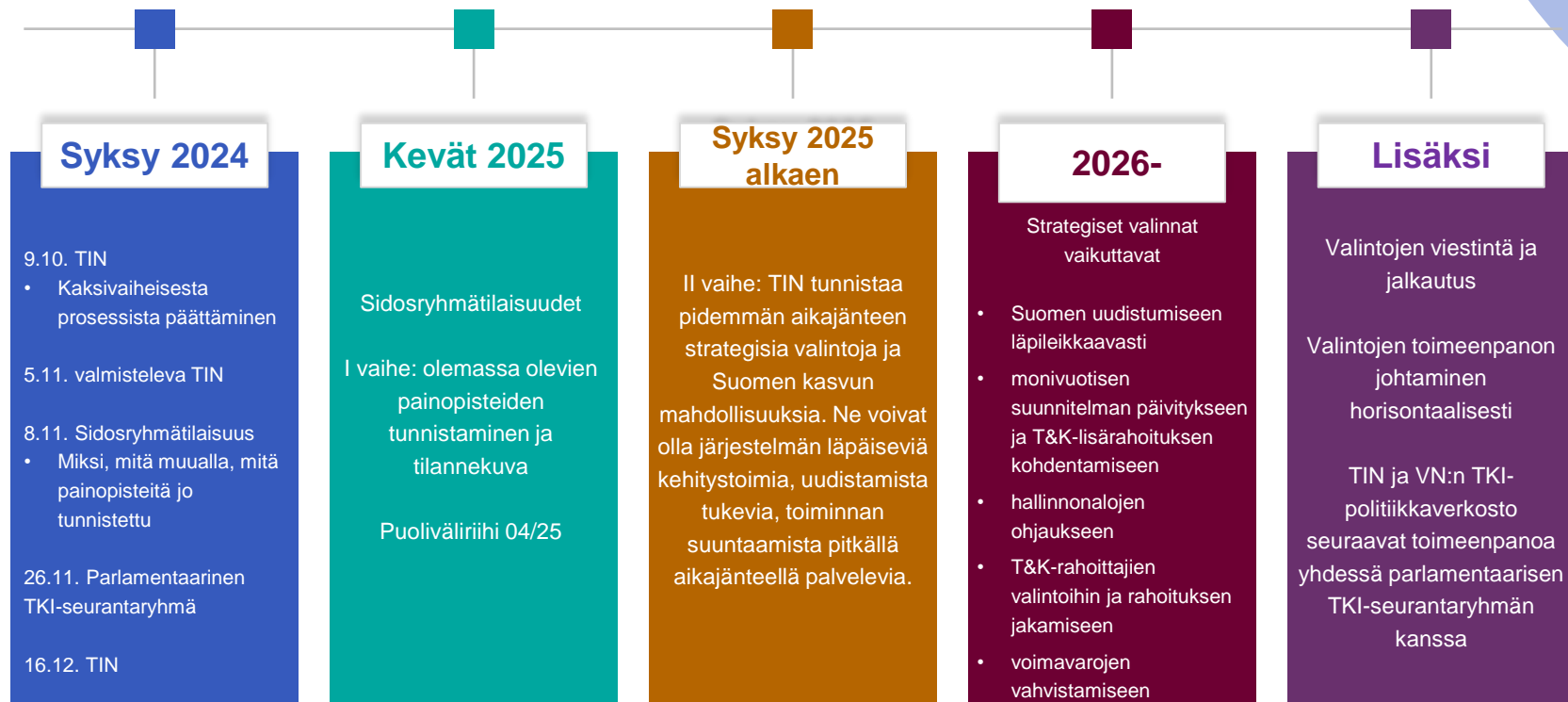
VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

—
Tutkimus- ja innovaationeuvosto
Forsknings- och innovationsrådet

Painopisteet ja valinnat kaksivaiheisesti

Hahmotelma aikatauluksi TIN:ssä

Vaiheet nojautuvat vahvasti tietoaisteeseen. Yhteinen tietopohja ja vuorovaikutteinen prosessi keskeistä.

Painopisteillä ja valinnoilla voidaan vaikuttaa kahteen eri aikajänteeseen

- Lyhyemmällä aikajänteellä (vaihe I) luodaan olemassa olevien painopisteiden eli jo tehtyjen valintojen ja vahvuuksien tilannekuva, mikä tukee seuraavia: puoliväliriihi, monivuotisen suunnitelman toimeenpano ja budjettiprosessit, hallinnonalojen ohjaus ja yhteistyö
- Pidemmällä aikajänteellä (vaihe II) tehdään strategisia valintoja, mikä tukee seuraavia: monivuotisen suunnitelman päivitys, tulevaisuuden kestävä kasvu ja uudistuminen, ratkaisuja 2030-luvun haasteisiin, pitkäjänteisyys ja ennakoitavuus TKI-sektorilla

Vaihe I: olemassa olevien painopisteiden tunnistaminen ja tilannekuva

- **I vaiheessa (syksy 2024- kevät 2025) syntyy kokonaisvaltainen tilannekuva** Suomen olemassa olevista painopisteistä kehitystoimien, eri toimijoiden yhteistyön ja strategisten valintojen tueksi.
- Tunnistetaan olemassa olevia painopisteitä eli toimijoiden jo tekemiä valintoja ja Suomen vahvuuksia tietoaaineistojen pohjalta.
- Aineistona esim. valtion T&K-rahoituksen monivuotiseen suunnitelmaan linjauksina sisältyvät valinnat, talousarviot ja JTS-päätökset, TEM:n kasvuportfolio, BF:n missiot, SA:n lippulaivat ja huippuyksiköt, kansalliset ja kv-infrastruktuurit, ERC ja puiteohjelmasaanto, tieteelliset vahvuusalat julkaisumittareiden perusteella, lupaavimmat teknologia-alat sekä vastaavat tietoaaineistot.
- **Tunnistetut painopisteet ja tilannekuva sekä kokemukset I vaiheesta tukevat II vaiheen prosessia.**

Vaihe II: strategiset valinnat – valintakriteerit

Toisessa vaiheessa syksystä 2025 alkaen strategiset valinnat tunnistetaan laajassa vuorovaikutuksessa sidosryhmien kanssa, ottaen huomioon globaalit ja yhteiskunnalliset haasteet sekä kansainvälinen toimintaympäristö.

Valintakriteerit muodostetaan TIN:n johdolla 2025 ottaen huomioon mm. parlamentaaristen TKI-työryhmien työ sekä kertyvät I vaiheen kokemukset. Esimerkki mahdollisesta valintakriteerien tasosta alla.

Suomen TKI-politiikan strategiset valinnat 2030-luvulle ovat esimerkiksi

- 1) Suomen vahvuuksia tukevia
- 2) yhteiskunnallisten haasteiden ratkaisua ja kestävyys siirtymiä tukevia
- 3) kestäväää kasvua, uudistumista ja hyvinvointia vahvistavia
- 4) systeemisiä, järjestelmää läpileikkaavasti kehittäviä
- 5) päätöksentekoa, ohjausta ja toiminnan suuntaamista pitkällä aikavälillä palvelevia
- 6) vaikuttavia ja poikkihallinnollisia, TKI-toimijoiden yhteistyötä vahvistavia
- 7) ennakkoluulottomia
- 8) muutosta aikaansaavia, nousevia mahdollisuuksia

Toimijat prosessissa

- TIN, kokoontuu 2-3 kertaa/lukukausi
- TIN valmisteleva kokoonpano, kokoontuu neuvoston kokousten välissä
- TIN sihteeristö ja keskeisten ministeriöiden vastuuvirkamiehet (OKM, TEM, VM), kokoontuu tarvittaessa
- VN:n TKI-politiikkaverkosto (kaikki ministeriöt), kokoontuu tarvittaessa
- Parlamentaarinen TKI-seurantaryhmä
- Business Finland ja Suomen Akatemia (aineisto ja sparraus)
- Sitra (kv-verrokki ja fasilitointi)
- Muut sidosryhmät